Granskning av tillgängligheten på

Riksdagspartiernas webbplatser

Funka Nu.

| Funka Nu AB | Döbelnsgatan 21, 111 40 Stockholm | 08-555 770 60 | kontakt@funkanu.se |

Fakta om rapporten

Vår referens:	Susanna Laurin, Andreas Cederbom, Hampus Sethfors
Undersökta webbplatser:	Centerpartiet www.centerpartiet.se/ Folkpartiet www.folkpartiet.se/ Kristdemokraterna www.kristdemokraterna.se/ Miljöpartiet www.mp.se/ Nya Moderaterna www.moderat.se/ Socialdemokraterna www.socialdemokraterna.se/ Sverigedemokraterna http://sverigedemokraterna.se/ Vänsterpartiet www.vansterpartiet.se/
Granskningens syfte:	Att granska tillgängligheten på riksdagspartiernas webbplatser med utgångspunkt i de internationella riktlinjerna för tillgänglighet WCAG 2.0.
Tidsperiod för undersökningen:	2014-08-18 till 2014-08-27
Operativsystem vid test:	Windows 8 Mac OS X iOS 7.1 Android 4.4.2
Webbläsare som använts:	Internet Explorer 11 Mozilla Firefox 31 Google Chrome 36
Teknisk utrustning:	MacBook Pro PC Apple iPad 2 LG Nexus 4

Innehåll

Fakta om rapporten 2

Metod 4

Utförda tester 5

Resultat 6

Övergripande resultat 6

Sammanställning 8

Centerpartiet 9

Folkpartiet 13

Kristdemokraterna 16

Miljöpartiet 20

Moderaterna 24

Socialdemokraterna 29

Sverigedemokraterna 32

Vänsterpartiet 36

Bilaga 1: Beskrivning av tester och bedömningskriterier 41

Funka Nu AB 47

Kontaktinformation 47

Metod

Den här undersökningen bygger på samma metodik som den vi utarbetat på uppdrag av EU-kommissionen. Metodutvecklingen gjordes i granskningen ”Study on assessing and promoting e-accessibility” som ofta kallas för Meac III, en mätning av webbtillgänglighet i EUs medlemsstater plus USA, Kanada, Australien och Norge som Funka genomförde 2012-2013. Metoden bygger på följande grundläggande kriterier:

W3Cs egna tekniker används för bedömning

Att använda W3Cs egna tekniker för bedömning av hur väl varje kontrollpunkt uppfyller kraven innebär att granskningen bygger på en öppen metod och därmed är möjlig att återupprepa.

Olika principerna i WCAG ska omfattas

Liksom i Meac III har tid och resurser varit begränsade inom ramen för uppdraget. Vi har därför gjort ett urval kontrollpunkter, som ett slags stickprov. Vi har valt ut kontrollpunkter som täcker olika principer i WCAG, vilket innebär att olika aspekter av tillgänglighet prövas. Några av de principerna i WCAG 2.0 som studien omfattar är att webbplatsen ska vara:

- Möjlig att uppfatta
- Hanterbar
- Begriplig

WCAG har totalt sett 61 olika framgångskriterier. Dessa är fördelade på tre olika nivåer; A, AA och AAA där A är den viktigaste.

På EU-nivå utarbetas just nu ett direktiv för webbtillgänglighet som, när och om det antas, kommer att medföra (skärpt) lagstiftning i alla medlemsstater.

I Eus förslag till direktiv är WCAG 2.0 nivå AA lägsta nivå. För att ett gränssnitt ska uppfylla denna nivå krävs att den både uppfyller alla punkter på nivå A och alla punkter på nivå AA. De tester vi tagit fram mäter därför både aspekter som tas upp på framgångskriterier på nivå A och AA.

Minst 5 tydliga målgruppers användarupplevelse ska omfattas

WCAG har ett tekniskt fokus, vilket innebär att riktlinjerna har mest bäring på användare med hjälpmedel. För att skapa maximal bredd inom ramen för testerna har vi vinnlagt oss om att minst 5 tydliga målgruppers användarupplevelse omfattas.

De förmågor som direkt omfattas av studien är:

- Motorik
- Läs- och skriv
- Kognition
- Synnedsättning
- Hörselnedsättning

Ett antal nyckelindikatorer ska användas

Därutöver har vi valt ett antal nyckelindikatorer som visar hur pass medvetet organisationen har arbetat med just tillgänglighet. Tanken med nyckelindikatorerna är att kunna särskilja åtgärder som vidtagits just med avsikt att öka tillgängligheten från åtgärder som kan ha genomförts utan fokus på tillgänglighet, men som ändå medför ökad tillgänglighet.

Utförda tester

Testerna utgår från tillgänglighetsriktlinjerna WCAG 2.0. Totalt är det 10 tester vilket innebär ett slags stickprov av hur väl webbplatserna uppfyller kraven på tillgänglighet.

En utförlig beskrivning av respektive test och bedömning återfinns i bilaga 1.

1. **Rubriker** (WCAG 2.0 punkt 1.3.1 nivå A)
2. **Undertexter till video** (WCAG 2.0 punkt 1.2.2 nivå A)
3. **Tangentbordsnavigation** (WCAG 2.0 punkt 2.1.1 nivå A och 2.4.7 nivå AA)
4. **Formulär** (WCAG 2.0 punkt 3.3.2 nivå A)
5. **Förstoring** (WCAG 2.0 punkt 1.4.4 nivå AA)
6. **Kontraster** (WCAG 2.0 punkt 1.4.3 nivå AA)
7. **Alt-texter** (WCAG 2.0 punkt 1.1.1 nivå A)
8. **Bild av text** (WCAG 2.0 punkt 1.4.5 nivå AA)
9. **Använd inte enbart färg som informationsbärare** (WCAG 2.0 punkt 1.4.1 nivå A)
10. **Felhantering** (WCAG 2.0 punkt 3.3.3 nivå AA)

Resultat

Övergripande resultat

Resultaten av testerna visar att ingen (!) av riksdagspartiernas webbplatser kommer i närheten av att uppfylla kraven i de tester vi genomfört. Den webbplats som har lägst resultat ligger på 20% och de som lyckas bäst har uppnått 55%. I snitt ligger de på 37%.

Eftersom det rör sig ett stickprov på 10 test från 10 olika framgångskriterier av 38 möjliga ska resultatet förstås som en fingervisning, inte en absolut sanning. Det kan krävas många test för att verifiera ett framgångskriterium, så det potentiella antalet tester för att verkligen säkerställa uppfyllnad av WCAG 2.0 nivå AA är mycket stort.

Men i och med att den här undersökningen genomförts med tio relativt enkla test och snittresultatet ligger under halva maxresultatet så återstår mycket arbete innan webbplatserna kan anses följa WCAG.

Den bristande tillgängligheten på riksdagspartiernas webbplatser drabbar alla användare, men slår extra hårt mot exempelvis många hjälpmedelsanvändare. Värt att notera är att riksdagen i juni i år röstade igenom ett tillägg i diskrimineringslagen som medför att bristande tillgänglighet kommer att innebära diskriminering i lagens mening från och med 2015.

Trender

Resultatet visar inga påtagliga skillnader mellan de större och mindre riksdagspartierna. Det är däremot tydligt att de stora partierna har satsat mer resurser på att sticka ut med en modern design. Detta sker tyvärr ibland på bekostnad av tillgängligheten. Ju mer egen design, desto större är risken att man frångå standarder och glömmer bort tillgängligheten.

Det sker genomgående avsteg från grundläggande tillgänglighetskrav i WCAG, till exempel i uppmärkningen av olika objekt som rubriker, formulär och bilder. Nästan alla webbplatser har även underkända kontraster på texter, som i vissa fall gör det svårt för seende användare att ta del av partiernas mål och löften.

Utöver de krav som omfattas av WCAG ser vi att många webbplatser använder ovanliga och svårbegripliga navigationskoncept, både på små och stora skärmar. Risken är stor att många användare får svårt att hitta rätt, i synnerhet teknikovana användare och personer med nedsatt kognitiv förmåga.

Resultaten visar tydligt att det saknas kunskap och medvetenhet kring tillgänglighet på webben. Det finns brister i koncept, design, innehåll och teknisk grundkonstruktion på de flesta av riksdagspartiernas webbplatser. Det innebär alltså att det fallerar i flera led; beställarna behöver lära sig att ställa och kontrollera krav, leverantörer av teknik, form och koncept måste uppfylla kraven och redaktörerna måste kunna hantera innehållet på till tillgängligt sätt.

En positiv trend är att nästan alla riksdagspartiernas webbplatser numer är responsiva, vilket betyder att innehållet anpassar sig efter olika enheters skärmbredder. Det innebär också att webbplatserna nu fungerar bättre vid förstoring, vilket är viktigt för många

användare, exempelvis personer med motoriska problem, läs- och skrivsvårigheter och individer med nedsatt syn.

Funkas relation till partierna

Två av riksdagspartierna – Socialdemokraterna och Kristdemokraterna – är för närvarande kunder hos Funka Nu AB, som genomfört granskningen.

Sammanställning

Varje test har fått poäng efter hur väl de uppfyller kraven:

2 = godkänd, 1 = delvis underkänd, 0 = underkänd.

Tabell 1: Poängen (2, 1 eller 0) från vart och ett av de 10 genomförda testerna samt det totala resultatet i % av maxpoängen per tjänst.

	Test nummer:											
Webbplats och tjänst	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**	**7**	**8**	**9**	**10**	**Summa**	**Resultat %**
Centerpartiet	1	1	0	0	2	0	0	2	2	0	8	**40**
Folkpartiet	1	1	0	2	2	0	2	2	0	1	11	**55**
Kristdemokraterna	1	0	0	1	0	2	0	0	0	1	5	**25**
Miljöpartiet	0	1	0	0	2	0	0	2	2	1	8	**40**
Moderaterna	1	1	0	0	2	0	1	1	0	1	7	**35**
Socialdemokraterna	1	1	0	2	2	1	0	1	2	1	11	**55**
Sverigedemokraterna	1	0	0	1	2	0	0	0	0	0	4	**20**
Vänsterpartiet	0	0	0	1	2	1	0	0	0	1	5	**25**
												37

Centerpartiet

Sammanfattning

På Centerpartiets webbplats kan hjälpmedelsanvändare stöta på en hel del problem på grund av brister i den tekniska grundkonstruktionen. Ett stort problem är exempelvis att formulären saknar korrekt uppmärkta ledtexter, vilket kan sätta stopp för användare med grav synnedsättning. Det finns även mycket text som ligger direkt ovanpå bilder, vilket på vissa ställen leder till klart underkända kontraster.

Något som är positivt för många användare är att Centerpartiet satsar på filmer som komplement till text, och att många filmer erbjuder undertexter.

Rubriker

Rubrikerna är uppmärkta med h-element i koden, så att hjälpmedel hittar dem. Rubriknivåerna följer dock inte alltid en logisk ordning, vilket kan bli förvirrande. Alla sidor inleds exempelvis inte med en rubrik på nivå 1, exempelvis sidan ”Engagera dig” (http://www.centerpartiet.se/engagera-dig/) som inleds med en rubrik på nivå 3. Dessutom finns en del underrubriker som märkts upp som samma nivå som huvudrubriken, exempelvis artikelrubriken nedan:

Ibland hoppas rubriknivåer över. I exemplet nedan från startsidan hoppar rubrikerna från nivå 1 direkt till nivå 3. Dessutom bör inte den undre texten vara uppmärkt som en rubrik, eftersom det visuellt är en brödtext.

Undertexter till video

Det finns många videoklipp på webbplatsen, och de flesta erbjuder en möjlighet att slå på svenska undertexter. Det finns däremot några undantag, exempelvis saknas undertext till de två filmerna på sidan ”Landsbygd” (http://www.centerpartiet.se/var-politik/alla-fragor/landsbygd/).

Tangentbordsnavigation

I enstaka objekt har webbläsarnas inbyggda fokusmarkering aktivt kodats bort, exempelvis i puffarna nedan. Det gör dem i stort sett omöjliga att styra med tangentbordet och kan skapa förvirring hos användare som börjar leta efter var markeringen tagit vägen.

I övrigt används webbläsarnas inbyggda fokusmarkering, som ofta är otydlig och svår att upptäcka (se bild nedan). Den markeringen behöver förstärkas för att göra det enklare att navigera på webbplatsen med tangentbordet.

Formulär

En hel del formulärfält saknar ledtexter, exempelvis fälten nedan från sidan ”Annie Lööf” (http://www.centerpartiet.se/personer/annie-loof/) och ”Valsedlar” (http://www.centerpartiet.se/valsedlar-2/). Det gör formulären i stort sett omöjliga att fylla i för användare med grava synnedsättningar, vars hjälpmedel inte förmedlar den grå texten som ligger i varje fält. Dessutom har den grå texten väldigt låga kontraster, vilket gör den svårläst för många seende användare.

Sökfältet saknar också en ledtext, vilket gör fältet svårt att hitta för personer med grava synnedsättningar.

Formuläret ”Bli medlem” (http://www3.centerpartiet.se/Vart-parti/Engagera-dig/Bli-medlem/) har ledtexter, men de är inte korrekt kopplade till formulärfälten i koden. Detta blir också besvärligt för användare med grava synnedsättningar.

Kontraster

Text som presenteras direkt ovanpå bilder är ett genomgående inslag på webbplatsen. Oroliga bakgrunder bakom text försämrar läsbarheten och ger stundtals rejält underkända kontraster. Detta blir jobbigt för alla seende användare, men drabbar särskilt personer med lässvårigheter.

Det finns även vissa färgkombinationer på webbplatsen som ger underkända kontraster. Ett exempel är vitt mot ljusgrönt som ger ett kontrastvärde 2,15:1, en bra bit från de internationella tillgänglighetsriktlinjernas gräns för godkänt på 4,5:1.

Fler exempel på underkända kontraster:

- Rosa länkar på ljusgrön bakgrund (3,96:1)

- Vitt och grönt på länkar (2,36:1)

Alt-texter

Bilderna på webbplatsen saknar genomgående alt-texter, vilket gör att användare med grav synnedsättning inte får en möjlighet att ta del av deras motiv.

Felhantering

Det visas inget felmeddelande alls om användaren lämnar obligatoriska fält tomma i formuläret ”Bli medlem” (http://www3.centerpartiet.se/Vart-parti/Engagera-dig/Bli-medlem/). Det är oklart om det bara saknas ett felmeddelande eller om formuläret helt saknar felhantering och därför blir inskickat med tomma fält.

Fler tillgänglighetsproblem

Sökfältet saknar en sökknapp. En del teknikovana användare vet inte att de kan aktivera sökningar med enter-tangenten. Dessutom finns det användare som styr datorn på alternativa sätt, exempelvis med ögon- eller röststyrning. Många av dessa användare behöver en knapp för att aktivera sökningar.

Navigationskonceptet är väldigt ovanligt. Menylänkarna på nivå två visas direkt under toppmenyn (blå heldragen ram nedan), medan nivå tre visas i högerspalten (röd streckad ram nedan). Detta kan bli förvirrande och användarna riskerar att missa länkarna på nivå tre eller inte förstå att de hör ihop med övriga menylänkar.

Folkpartiet

Sammanfattning

Nivån på tillgänglighet varierar på Folkpartiets webbplats. Formulär och bilder är i regel korrekt uppmärkta och navigationskonceptet är enkelt för användarna att begripa. Det finns däremot många underkända kontraster, bland annat på viktiga objekt som menyval och länkar. Detta är ett tydligt avsteg från riktlinjerna och ett tecken på att formgivarnas kompetens inom tillgänglighet brister. Ett annat återkommande problem är länkars utformning, som endast skiljer sig i färg från brödtext. Det gör dem svåra att upptäcka för personer med nedsatt färgseende och bryter också mot grundläggande krav på tillgängligt webbinnehåll.

Rubriker

Rubrikerna är uppmärkta i koden, men de har ofta en ologisk ordning. Rubrikerna hoppar genomgående över nivåer, exempelvis direkt från nivå 1 till nivå 4 på sidan ”Engagera dig” (http://www.folkpartiet.se/engagera-dig/). Det finns även vissa texter som är felaktigt uppmärkta som rubriker, till exempel i menyerna. Detta leder bland annat till att sidornas huvudrubrik inte hamnar först på sidorna, och därför kan bli svår att identifiera för användare med grav synnedsättning.

Undertexter till video

Vissa videor erbjuder undertexter, andra inte. På startsidan kan användaren klicka fram undertexter till filmklippet ”Rösta för skolan”. Tyvärr erbjuds inga undertexter till filmerna på sidan ”TV” (http://www.folkpartiet.se/media/tv/), där ett antal pressträffar och seminarium finns inspelade. Filmer utan undertexter blir oanvändbara för personer som inte kan eller vill ta del av ljudinnehåll.

Tangentbordsnavigation

Fokus markeras överlag med webbläsarens standardmarkering, ofta en tunn streckad linje som är svår att upptäcka. Den markeringen behöver bli tydligare för att användarna enkelt ska kunna uppfatta vilket objekt som har fokus.

I webbläsaren Internet Explorer syns ingen fokusmarkering alls kring puffarna på startsidan:

Kontraster

Viktiga objekt som länkar och menyval har underkända kontraster (3,28:1). Det gör dem exempelvis svåra att upptäcka i skiftande ljusförhållanden, exempelvis på en mobiltelefon i starkt solljus:

Det finns även en del vit text på gul bakgrund som inte ger tillräckligt bra kontraster (2,07:1):

Använd inte enbart färg som informationsbärare

Länkar skiljer sig genomgående enbart med färg, vilket gör dem otydliga för alla användare och väldigt svåra att upptäcka för personer med nedsatt färgseende:

Jan Björklund

Jan Björklund

Felhantering

Ett samlat felmeddelande visas, men felen markeras inte vid fälten där felen uppstått. Det gör att användare måste gå fram och tillbaka mellan felmeddelandet och formulärfälten, vilket särskilt blir irriterande i små enheter eller för användare med förstorande hjälpmedel.

Fler tillgänglighetsproblem

Radlängderna är överlag för långa. Detta försämrar läsbarheten eftersom det blir svårt för ögat att uppfatta vilken rad som är den nästa. Långa radlängder blir ofta extra besvärligt för personer med lässvårigheter. Språkrådets rekommendation är max 60-65 tecken per rad, inklusive mellanslag. På Folkpartiets webbplats är radlängderna i vissa skärmbredder över 110 tecken långa.

Sökfunktionen ger sökförslag när användaren skriver, vilket är bra. Den ger dock inget stöd för felstavningar. Sökningen ”jämnställdhet” ger exempelvis 0 resultat, till skillnad från ”jämställdhet” som ger massor av träffar. Dessutom stämmer sökförslagen inte överens med sidan för sökresultat, vilket kan bli förvirrande för många användare. Om användaren exempelvis skriver ”Skola” blir första sökförslaget sidan ”Statlig skola”, men för användare som trycker enter och genomför sökningen hamnar sidan ”Skola och utbildning” överst bland sökresultaten.

Kristdemokraterna

Sammanfattning

Kristdemokraternas webbplats gör ett flertal avsteg från riktlinjerna som kommer påverka många användare negativt. Bland annat går det bara att använda delar menyn vid förstoring, vilket bland annat skapar problem för användare med nedsatt syn. På flera ställen finns bild av text som inte är läsbar av olika hjälpmedel, till exempel hjälpmedel för personer med dyslexi. Det finns även problem med länkars utformning, bilder och videoklipp som skapar hinder för många användare och tydligt bryter mot riktlinjerna.

En positiv sak är att vi inte hittat några underkända kontraster på webbplatsen.

Rubriker

Rubrikerna är uppmärkta i koden, men följer inte en logisk ordning. Det gör det svårt att förstå hur sidan är uppbyggd för gravt synskadade användare. Till exempel är sidfotens rubriker uppmärkta på nivå 3. Det gör att de tolkas som underrubriker till senaste rubriken på nivå 2, vilket blir helt fel. På startsidan är till exempel ”KD i sociala medier” senaste rubriken på nivå 2.

Det är även vanligt att rubriknivåer hoppas över, vilket kan skapa förvirring för en del hjälpmedelsanvändare.

Undertexter till video

På avdelningen ”Valportal 2014 - Se vad vi menar” (https://www.kristdemokraterna.se/sevadvimenar/) finns ett antal filmer där partiledaren beskriver några av partiets hjärtefrågor. Ingen av dessa filmer har undertexter, och de länkar heller inte till någon sida där användaren kan läsa om frågorna. Det stänger ute användare som inte vill eller kan ta del av ljudet.

Tangentbordsnavigation

Vissa sidor innehåller objekt som inte markerar på något sätt i vissa webbläsare. Ett exempel är puffarna nedan från sidan ”Våra företrädare” (https://www.kristdemokraterna.se/varaforetradare/) i Internet Explorer:

Startsidan har en delafunktion som ställer till problem för användare som navigerar med tangentbordet. Den flyttar fokus till sidans början, vilket gör att det inte går att komma åt länkar som ligger efter delafunktionen.

Toppmenyn går inte att fälla ut med tangentbordet, vilket gör att dessa användare måste ta ett extra steg för att navigera jämfört med musanvändare.

Fokus markeras överlag med webbläsarens standardmarkering, ofta en tunn streckad linje som är svår att upptäcka.

Formulär

Formulären är överlag korrekt kodade, exempelvis på sidan ”Bli medlem” (https://www.kristdemokraterna.se/Engagera-Dig/blimedlem/). Sökfältet saknar dock en ledtext i koden, vilket gör fältet svårt att hitta för användare med gravt nedsatt syn.

Förstoring

När användaren förstorar innehållet på datorskärmen går webbplatsens toppmeny in i mobilläge, där klickbara pilar ska användas för att visa fler menyval (se bild nedan). Dessa pilar är däremot endast klickbara på pekskärmar, och går inte att aktivera med

muspekaren. Det innebär att användare som förstorar på datorn endast kan komma åt de första ingångarna från toppmenyn.

Alt-texter

En del bilder har alt-texter som förmedlar motiven till gravt synskadade användare, men många bilder saknar dem. Tomma alt-texter finns exempelvis på bilderna i webbplatsens bildspel:

Vissa bilder har alt-texter som är svårbegripliga eller som inte förmedlar bildernas motiv:

Bild av text

På webbplatsen är en hel del text inlagd som bild, vilket gör att många hjälpmedelsanvändare inte kan ta del av dem. Alla exempel nedan är från startsidan:

Använd inte enbart färg som informationsbärare

Många länkar skiljer sig enbart genom färg mot brödtext, exempelvis alla länkar på sidan ”Vår politik A-Ö” (https://www.kristdemokraterna.se/VarPolitik/Korta-Svar-AO/). Det gör dem svåra att upptäcka för personer med nedsatt färgseende.

Civilkurage Kristdemokraterna vill införa en civilkuragelag.

Civilkurage Kristdemokraterna vill införa en civilkuragelag.

Felhantering

Fel markeras efter varje fält där de har uppstått, men det visas inget samlat felmeddelande ovanför formuläret. Felmeddelandena kan därför bli svåra att upptäcka för exempelvis användare med förstorande hjälpmedel.

Dessutom finns det ingen markering av vilka fält som är obligatoriska eller valfria innan felmeddelandet dyker upp.

Fler tillgänglighetsproblem

Webbplatsen har flera spalter fyllda med olika typer av objekt i varierande storlekar. Dessutom finns en del bildspel som automatiskt växlar bild med jämna mellanrum, utan att rörelserna går att pausa. Detta ger ett rörigt helhetsintryck som påverkar alla användare, men i synnerhet personer med koncentrationssvårigheter.

Navigationskonceptet är ovanligt och kommer förmodligen leda till problem att hitta på webbplatsen, speciellt för teknikovana användare och personer med kognitiva funktionsnedsättningar. Undermenyn är exempelvis placerad mitt på sidan, omringad av annat innehåll (se bild nedan). Denna unika placering gör menyn onödigt svår att hitta och många användare kommer inte uppfatta att objektet är en meny.

Personer med nedsatt motorisk förmåga kommer få problem med den utfällbara toppmenyn, eftersom den kräver hög precision med muspekaren.

I smala enheter används också en ovanlig strategi för att dölja delar av toppmenyn. Användarna måste klicka på små pilar för att se nya menylänkar. Många användare riskerar att missa pilarna och inte förstå att det finns fler menyval. Dessutom är det svårt att få en överblick av menyvalen när endast två eller tre syns åt gången.

Miljöpartiet

Sammanfattning

Tillgängligheten på Miljöpartiets webbplats varierar, och det finns några grundläggande avsteg från riktlinjerna. Det gäller dels en bristande uppmärkning av rubriker, bilder och formulär, som bland annat gör det svårt för gravt synskadade användare att använda webbplatsen. Dessutom går inte hela webbplatsen att styra med tangentbordet och det finns en hel del texter som har underkända kontraster. Många användare kommer också

ha svårt att förstå det unika navigationskonceptet, speciellt användare med förstorande hjälpmedel eller nedsatt kognitiv förmåga.

Rubriker

De rubriker som är uppmärkta som rubriker i koden följer oftast en logisk ordning.

Det finns däremot rubriker som inte är uppmärkta korrekt i koden. Detta drabbar vissa hjälpmedelsanvändare negativt, exempelvis personer med lässvårigheter vars hjälpmedel då inte kan ändra färg och storlek på rubrikerna. Även gravt synskadade användare får problem när rubriker inte är korrekt uppmärkta.

I bilden nedan har vi låtit webbläsaren markera rubriker. Där är endast rubriken ”Just nu” uppmärkt som en rubrik i koden (h1), medan artikelrubrikerna saknar rubrikuppmärkning.

Det finns fler exempel på felaktig uppmärkning av rubriker på sidan ”Alla frågor A till Ö” (http://www.mp.se/politik) och ”Miljöpartiet runt om i Sverige” (http://www.mp.se/om).

Undertext till video

Vissa filmer erbjuder undertexter, men det finns en del undantag. Sidorna nedan har filmer utan undertexter:

- ”Vi kämpar för friska hav världen över” (http://www.mp.se/politik/hav-vatten-och-fiske)
- ”Isabella Lövin” (http://www.mp.se/om/isabella-lovin)
- ”Eva Andersson”(http://www.mp.se/om/eva-andersson)

Tangentbordsnavigation

Frågorna och svaren under ”Samtala med oss” får ingen markering när de har tangentbordsfokus. Dessutom går det inte att sätta fokus i kommentarsfältet med tangentbordet (se bild nedan) vilket gör att inte alla användare kan delta i diskussionerna.

I övrigt får objekten på webbplatsen en fokusmarkering, men det är webbläsarnas inbyggda markering som ofta är otydlig och svår att upptäcka.

Formulär

Formuläret för att bli medlem har ledtexter som inte är korrekt kopplade till formulärfälten. Det gör formuläret krångligt att fylla i för användare med grav synnedsättning. Dessa användare kan också ha svårt att hitta sökfältet, eftersom det saknar ledtext.

Formuläret ”Ställ en fråga” (http://www.mp.se/prata) är inte möjligt att fylla i för många gravt synskadade användare. Det beror på att det saknas ledtexter. Den ljusgrå texten i varje fält blir inte uppläst av hjälpmedel. Dessutom har den dåliga kontraster, så det kan bli svårt för många användare att se vad fälten har för funktion.

Kontraster

Citat återkommer på flera sidor, exempelvis ”Internet och integritet” (http://www.mp.se/politik/internet-och-integritet) och har ett klart underkänt

kontrastvärde (1,97:1). Texten blir svår att läsa för många användare, speciellt utomhus i solljus och för personer med nedsatt syn.

Även den gula texten på grön bakgrund har underkända kontraster (3,26:1):

Alt-texter

Bilderna på webbplatsen saknar genomgående alt-texter. Det gör att gravt synskadade användare inte kan ta del av dem.

Felhantering

Felmeddelanden visas i en dialogruta som öppnas ovanför formulären (se nedan). Felmeddelandet avser endast ett fält åt gången, så användaren får ingen samlad bild över hur många fel som har uppstått. Det blir irriterande för användarna att behöva klicka bort felmeddelandet gång på gång om det är många fel.

Fler tillgänglighetsproblem

Navigationskonceptet i stora skärmar är ovanligt. Tre länkar som liknar en toppmeny visas, men det finns även en knapp för att öppna menyn till höger (se bild nedan). En del användare kommer inte hitta menyknappen, särskilt användare med förstorande hjälpmedel. De som ser knappen riskerar att bli förvirrade över vad som skiljer den från de tre länkarna som visas.

Moderaterna

Sammanfattning

Moderaternas webbplats bryter mot många av riktlinjerna. Webbplatsen har en modern och design, men det sker till viss del på bekostnad av tillgängligheten. Ett stort problem är exempelvis att utvecklarna aktivt kodat bort den inbyggda fokusmarkeringen på ingången ”Val 2014”, vilket gör det omöjligt att navigera med tangentbordet på den avdelningen. Ett annat problem är att formulären har en verifieringsprocess (CAPTCHA) som stänger ute många användare. Dessutom ställer länkarna krav på att användarna kan uppfatta färg.

Ett pedagogiskt problem är att det första användarna behöver ta ställning till är om de vill komma till ”moderat.se” eller ”Val 2014”. Många användare kommer bli tveksamma kring vilken av dessa två ingångar de ska välja.

Rubriker

De flesta rubrikerna är uppmärkta med h-element, men rubrikstrukturen följer inte alltid en logisk ordning. Rubrikerna hoppar exempelvis ofta över nivåer, exempelvis från nivå 1

direkt till nivå 3 på sidan ”Jobben” (http://val.moderat.se/jobben/). Dessutom kan till synes liknande texter ha olika uppmärkning. I exemplet nedan är den första länken inte uppmärkt med rubrikelementet medan den andra texten är det.

Undertexter till video

Det finns ganska få videoklipp på webbplatsen. De som visas på valsajtens startsida erbjuder undertexter, men på sidan ”Om oss” (http://www.moderat.se/om-oss) finns en film utan undertexter.

Tangentbordsnavigation

På ingången ”Val” (http://val.moderat.se/) är det praktiskt taget omöjligt att navigera med tangentbordet. Det beror på att den inbyggda fokusmarkeringen aktivt kodats bort, vilket gör att det inte går att se vilket objekt som är markerat. Detta sätter stopp för användare som vill eller behöver navigera med tangentbordet och många användare som styr gränssnittet med alternativa styrlösningar.

Formulär

Formulären har korrekt kodade ledtexter, men de avslutas alltid med en verifiering som är till för att undvika spam (CAPTCHA). Detta sätter stopp för många användare, exempelvis användare som inte ser och personer med kognitiva nedsättningar. Det finns en ljudversion av verifieringen som är tänkt att hjälpa dessa användare, men ljudet är väldigt svårt att tyda.

Kontraster

Det finns många dåliga kontraster på webbplatsen, som gör texten svår att ta del av för personer som ser lite sämre och användare som vistas utomhus eller i motljus.

Nedan är några exempel på underkända kontraster. Kontrastvärdet anger vi inom parantes vid varje exempel (4,5:1 är godkänt enligt WCAG):

- Mörkgrön text på ljusgrön bakgrund (2,95:1)

- Länkarna på ingången ”Val” (3,01:1)

- Texterna under ikonerna i sidhuvudet på ingången ”Val” (1,86:1).

- Sidfoten (2,58:1)

En del texter presenteras även på rörig bildbakgrund, vilket försämrar läsbarheten och ger delvis underkända kontraster:

Alt-texter

De flesta bilderna under ingången ”Val” (http://val.moderat.se/) har alt-texter, men på övriga webbplatsen saknas det genomgående:

Bild av text

Det finns en hel del bild av text på webbplatsen. Detta sätter stopp för många hjälpmedelsanvändare, exempelvis en del personer med lässvårigheter vars uppläsande hjälpmedel inte kan läsa text som är inlagd som bild.

Nedan listar vi några texter som är inlagda som bilder:

Använd inte enbart färg som informationsbärare

Många länkar skiljer sig enbart från annan text genom den blå färgen. För användare som inte uppfattar färg blir det därför svårt att hitta länkarna på webbplatsen, vilket i värsta fall innebär att dessa användare går miste om information.

Här hittar du mer information om vår organisation

I exemplet nedan är det otydligt att det går att klicka på politikernas namn för att få veta mer om dem när vi gjort allt svartvitt.

Felhantering

Felmeddelandet på sidan ”Bli medlem” (https://www.moderat.se/bli-medlem) visas högst upp på sidan men inte vid fälten där felen uppstått. Eftersom det ligger mycket text mellan felmeddelandet och formuläret riskerar många användare att glömma vad som gått fel när de väl skrollat ner till formuläret, speciellt om det uppstått ett par olika fel.

Fler tillgänglighetsproblem

Det första användare måste göra när de besöker Moderaternas webbplats är ta ställning till om de vill ”till moderat.se” eller ”till vår valsajt” (se bild nedan). De flesta användarna har ingen aning vilken av dessa två ingångar som är rätt för deras ändamål. Om jag vill veta hur partiet ställer sig i jämställdhetsfrågan, vilken ingång ska jag då välja? Det krävs för mycket förkunskaper från användarens sida och speglar ett internt perspektiv. Användarna riskerar bli förvirrade och behöva chansa, vilket försämrar deras förtroende för webbplatsen.

Sökfältet på ingången ”Val” saknar en tydlig sökknapp, vilket blir ett problem för teknikovana användare och personer som har alternativa sätt att styra datorn, exempelvis ögonstyrning. Det går att aktivera sökningen genom att klicka på förstoringsglaset till vänster om sökfältet, men det kommer inte många att förstå eftersom ikonen inte ser klickbar ut.

Socialdemokraterna

Sammanfattning

Tillgängligheten på Socialdemokraternas webbplats håller i en del avseenden en bra nivå, men det finns en del undantag som sänker betyget. Ett genomgående problem är till exempel att många bilder saknar alternativa beskrivningar, och deras motiv kan därför inte förmedlas av hjälpmedel för gravt synskadade användare. Tillgängligheten i filmklippen behöver också bli bättre, då filmspelaren nu är svår att hantera med tangentbordet och många filmer saknar undertexter.

Rubriker

Överlag har webbplatsen en logisk rubrikstruktur. Det saknas däremot en lämplig h1-rubrik på startsidan och det finns enstaka förekomster av rubriknivåer som hoppas över. I bilden nedan från sidan ”Kontakt” (http://www.socialdemokraterna.se/Kontakt/) saknas exempelvis en rubrik på nivå 3.

Undertexter till video

En del filmer erbjuder undertexter, medan andra saknar dem. Till exempel har filmen ”Ett bättre Sverige för alla” på startsidan undertexter, men inte filmen ”Du eller aldrig” (http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/).

Tangentbordsnavigation

Filmerna som lägger sig som ett täckande lager ovanpå resten av webbplatsen skapar problem för användare som navigerar med tangentbordet. Fokus flyttas inte till filmspelaren, vilket gör att endast vissa expertanvändare kommer klara av att pausa eller stänga filmspelaren med tangentbordet.

I övrigt har de flesta objekt en visuell fokusmarkering, men det är webbläsarens inbyggda markering som ofta är otydlig.

Kontraster

Kontrasterna är i allmänhet godkända på webbplatsen. Men det finns en del text som skrivs direkt på en bildbakgrund, där kontrasterna blir gravt underkända. Text som inte ligger på en enfärgad bakgrund får alltid sämre läsbarhet och blir extra besvärliga för personer med koncentrationssvårigheter.

Sidhuvudets länkar har underkända kontraster (2,75:1):

Vårt parti | Internationellt | Press | Other languages | Lättläst | Läs upp sidan

Alt-texter

Bilderna på webbplatsen saknar genomgående alt-texter och kan därför inte förmedlas till användare med gravt nedsatt syn.

Bild av text

Det finns enstaka förekomster av text som är inlagd som bild. Ett exempel är följande text från sidan ”Vår politik” (http://www.socialdemokraterna.se/Var-politik/):

Felhantering

Det visas ett samlat felmeddelande ovanför formuläret på sidan ”Bli medlem” (https://www.socialdemokraterna.se/Bli-medlem/) men det finns ingen markering vid varje fälten där felen har uppstått:

Fler tillgänglighetsproblem

Att dölja menyn bakom en menyknapp är en designlösning många väljer i små enheter där menyn inte får plats. Navigationen blir svårare än om menyn hade varit synlig, men platsbristen gör att fördelarna med att dölja den väger tyngre än nackdelarna. På Socialdemokraternas webbplats har man dock valt att gömma delar av menyn även i bredare skärmar (se bild nedan). Här finns det gott om plats att visa menyn, och användarna förväntar sig inte att menyer döljs i breda skärmar. Genom att dölja menyn riskerar många användare få svårt att navigera på webbplatsen.

Sverigedemokraterna

Sammanfattning

Sverigedemokraternas webbplats har stora brister i tillgängligheten, som riskerar att stänga ute vissa användargrupper från delar av innehållet. Navigationskonceptet går exempelvis inte att hantera med tangentbordet. Detta i kombination med att det saknas ett sökfält på startsidan gör att användare som navigerar med tangentbordet inte kan ta del av allt innehåll på webbplatsen. Det är också den enda webbplatsen i granskningen som inte är responsiv (inte anpassar sig efter olika skärmars bredd).

Det görs regelbundet avsteg från riktlinjerna och av våra stickprov ser ut som om att tillgängligheten var lågt prioriterad när webbplatsen utvecklades.

Rubriker

Rubrikerna är uppmärkta med rubrikelementet i koden, vilket gör att hjälpmedel hittar dem. Men det är även många ingresser som är uppmärkta som rubriker, vilket blir fel. Den blå ingressen nedan från sidan ”Jimmie” (https://sverigedemokraterna.se/jimmie/) är exempelvis uppmärkt som rubrik på nivå 4.

```
<h2>1995
```

```
<h4>I november 1995 var han med om att bilda en lokal SDU-förening, som snabbt blev en av de
största och mest aktiva politiska ungdomsföreningarna i kommunen. Med det lades också grunden för
kommunalvalet 1998, då Jimmie valdes in i kommunfullmäktige.
```

På sidan ”Kontakt” (http://sverigedemokraterna.se/kontakt/) finns fler exempel på brödtext som felaktigt är uppmärkt som rubriker.

Det är även vanligt att rubrikerna hoppar över nivåer, speciellt från nivå 1 direkt till nivå 3. Detta kan bli förvirrande för vissa hjälpmedelsanvändare, exempelvis användare med grav synnedsättning.

Undertexter till video

Det finns ett antal videoklipp på webbplatsen, till exempel fem på startsidan. Alla videoklipp vi hittat saknar dock svenska undertexter.

Tangentbordsnavigation

Toppmenyn sätter stopp användare som navigerar med tangentbordet eller andra styrlösningar som simulerar tryck på tangentbordet. Det går att sätta fokus på länkarna i toppmenyn, men det är inte möjligt att fälla ut undermenyn (se bild nedan). Därför kan många användare exempelvis inte navigera till sidan ”Vår politik A till Ö”.

Formulär

Kvaliteten i formulären varierar över webbplatsen. Vissa är korrekt kodade, exempelvis formuläret på sidan ”Bli medlem” (https://formular.sverigedemokraterna.se/sd/medlemsansokan/).

Det finns däremot formulär med ledtexter som saknar en koppling till fälten, exempelvis formuläret på sidan ”Kontakt” (https://sverigedemokraterna.se/kontakt/). Det gör det svårt för vissa hjälpmedelsanvändare att förstå vad de ska fylla i fälten.

Kontraster

Det finns viktiga element på webbplatsen som har underkända kontraster. Det gäller exempelvis rubriker (kontrastvärde 2,19:1) och länkar (kontrastvärde 2,70:1):

Invandring

Alt-texter

Många bilder har alt-texter som inte förmedlar bildens motiv, utan förmodligen kommer direkt från bildens filnamn när den laddades upp på webbplatsen. Detta gör att gravt synskadade personer som använder uppläsande hjälpmedel inte kan ta del av bildens innehåll.

En hel del bilder saknar alt-text över huvud taget, exempelvis den första bilden på sidan ”Vårt parti” (https://sverigedemokraterna.se/vart-parti/).

Bild av text

Startsidan inleds med ett stort bildspel där texterna är inlagda som bilder. Det gör dem otillgängliga för många hjälpmedelsanvändare, exempelvis personer med grav dyslexi vars hjälpmedel inte kan läsa bild av text.

Även rubriker och en del puffar har text som är inlagd som bild. Nedan är några exempel från startsidan:

Använd inte enbart färg som informationsbärare

Många länkar skiljer sig enbart genom färg från övrig text. Det gör dem svåra att upptäcka för personer med nedsatt färgseende:

Sverigedemokraterna söker ledare för enheten ombudsmän/utbildning

Sverigedemokraterna förstärker organisationen! Vi söker nu en ledare och chef för enheten ombudsmän/utbildning i vår nya organisation. Enhetens övergripande uppgift är att stärka och stödja de lokala partiföreningarna och företrädarna både organisatoriskt och kompetensmässigt. Ditt ansvar är att utveckla och driva verksamheten, ha personalansvar för ombudsmän och utbildningsansvariga samt även att inledningsvis själv aktivt deltaga i det dagliga arbetet. Rollen ingår i ledningsgruppen där du

Ingresserna på webbplatsen skiljer sig inte visuellt från länkarna. Den översta texten nedan är inte klickbar (ingress), medan den understa är klickbar (länk):

Om Jimmes väg från det lokala ungdomsförbundet till partiledarposten och riksdagen

Sverigedemokraterna söker ledare för enheten ombudsmän/utbildning

Felhantering

Felmeddelandena varierar beroende på vilken webbläsare som används. I Chrome och Firefox meddelas användaren endast om ett fel åt gången. I exemplet nedan är båda fälten obligatoriska och felaktigt ifyllda, men det visas ändå bara ett felmeddelande för det första fältet. Först när användaren korrigerat det fältet och försöker skicka in formuläret igen kommer felmeddelandet i andra fältet, vilket kan bli irriterande.

Dessa små felmeddelanden kommer dessutom bli väldigt svåra att hitta för användare som har förstorande hjälpmedel.

Fler tillgänglighetsproblem

Sökfunktion saknas på många sidor, exempelvis startsidan. På vissa artikelsidor dyker sökfältet upp, men det är ovanligt att användare vill söka när de väl hittat fram till en artikelsida. Att sökfunktion saknas i sidhuvudet kan skapa stor förvirring och irritation hos användarna.

Sverigedemokraternas webbplats är den enda bland riksdagspartierna som inte anpassar sig efter smalare skärmar. I mobiler blir därför webbplatsen svårhanterad, eftersom klickytor och texter blir väldigt små. Användaren tvingas använda mycket zoom och sidledsskroll, vilket alltid är besvärligt.

Navigationskonceptet fungerar inte optimalt i pekskärmar. Det är exempelvis inte många användare som förstår att de måste klicka två gånger i toppmenyn för att komma till sidan ”Vår politik”.

Många texter har för långa radlängder, vilket försämrar läsbarheten eftersom det blir svårt för ögat att hitta näsa rad. Texten nedan från sidan ”Sverigedemokraterna och människan” (https://sverigedemokraterna.se/var-politik/manniskan/) har radlängder som är omkring 120 tecken (inklusive mellanslag). Det är långt över Språkrådets rekommendationer på 60-65 tecken per rad.

Sverigedemokraterna och människan

Varje människa har ett grundläggande och okränkbart värde och varje människa har rätt till frihet, självbestämmande, trygghet, gemenskap samt de basala andliga och materiella grundförutsättningar som krävs för att kunna leva ett värdigt liv. Ett alltför ensidigt rättighetstänkande kan dock vara destruktivt för samhällsutvecklingen och därför måste rättigheterna också vägas upp av skyldigheter. Utan skyldigheter kan inga rättigheter upprätthållas. Den som åberopar sina rättigheter ska också vara medveten om sina skyldigheter gentemot sig själv och andra. Vi är alla ansvariga för våra egna handlingar och konsekvenserna av dessa.

Vänsterpartiet

Sammanfattning

Vänsterpartiets webbplats gör genomgående avsteg från riktlinjerna. Det finns stora tekniska brister, exempelvis i uppmärkningen av rubriker, rullgardinslistor, bilder och formulär. Det gör webbplatsen besvärlig att hantera för många hjälpmedelsanvändare. Texterna på webbplatsens artikelsidor saknar dessutom helt struktur och många användare med lässvårigheter riskerar att ge upp innan de ens börjat läsa.

Rubriker

Det finns många rubriker som saknar korrekt uppmärkning i koden, vilket gör det svårt att få en överblick av sidorna för gravt synskadade användare. Formgivningen av rubrikerna är också otydlig, vilket även gör dem svåra att upptäcka för seende användare. Exemplet nedan visar otydliga rubriker som saknar rubrikuppmärkning i koden från sidan ”Bra jobb” (http://www.vansterpartiet.se/brajobb):

Andra sätter i system att erbjuda den ena tillfälliga anställningen efter den andra utan att erbjuda fast jobb.

Det är stressande och otryggt att jobba på sådana villkor. Ekonomin blir osäker och det är svårt att planera sitt liv. Det är lätt att hamna vid sidan av på arbetsplatsen, och svårt att hävda sina rättigheter. Det riskerar att bli tystare på jobbet.

Därför är rätten till fast anställning viktig för alla som jobbar.

Vänsterpartiet vill

- Sätta ett tak för hur länge man kan vara tillfälligt anställd, så att fler får möjlighet till ett fast jobb.
- Att fast anställning ska vara norm på arbetsmarknaden, det vill säga att det måste finnas särskilda skäl till att anställa någon på ett tillfälligt kontrakt
- Skärpa lagstiftningen vid inhyrning från bemanningsföretag

Läs mer

- Läs Vänsterpartiets motion

Vad ska du bli när du blir stor? Deltidare!
Vi har en bättre idé! Stärk rätten till heltid.

Det ska vara möjligt för alla som arbetar att leva på sin lön. För den som är hänvisad till att jobba deltid är det ofta en omöjlighet. Man blir beroende av någon annan för att klara sig.

Deltidsarbete är mer än dubbelt så vanligt bland kvinnor som bland män. Därför är rätten till heltid en viktig jämställdhetsfråga. Kvinnor ska kunna försörja sig själva.

Undertexter till video

De filmer vi hittat saknar undertexter, exempelvis filmerna på sidan ”Bra jobb” (http://www.vansterpartiet.se/brajobb) och partiledarens sommartal på startsidan.

Tangentbordsnavigation

Fokusmarkeringen är väldigt otydlig på vissa objekt, exempelvis i toppmenyn. I bilden nedan är fokus på ”Vår politik” vilket markeras med en väldigt svag streckad linje under menyvalet:

På startsidan finns följande rullgardinslistor som skapar problem för personer som navigerar med tangentbordet. När användarna bläddrar genom listorna aktiveras det markerade alternativet och sidan laddas om, vilket gör att användarna endast kan bläddra ett alternativ i taget i rullgardinslistan.

Formulär

Formuläret för att bli medlem (http://www.vansterpartiet.se/bli-medlem) har felaktigt uppmärkta ledtexter, vilket gör det svårt för vissa hjälpmedelsanvändare att förstå vad de olika fälten har för funktion. Det är fortfarande möjligt att gissa sig till vilken ledtext som hör till vilket fält, men det är onödigt krångligt. Samma problem finns på formuläret ”Stöd Vänsterpartiet – Ge din gåva!” (https://www.vansterpartiet.se/donera/donera.php).

Formuläret på sidan ”Kontakta oss” (http://www.vansterpartiet.se/kontakt) är däremot korrekt uppmärkt.

Kontraster

Överlag har webbplatsen godkända kontraster. Ett undantag är dock rubriken ”Riksdagsval 2014” från startsidan, vars kontraster är gravt underkända (1,38:1):

Underkända kontraster finns även på vissa knappar och rubriker som kombinerar vitt och grönt:

Alt-texter

En del av bilderna på webbplatsen har alt-texter som beskriver deras motiv, men långt från alla. Ibland innehåller alt-texterna irrelevant information, som exempelvis ”image” nedan. Det verkar som att många alt-texter helt enkelt anger filnamnet på bilden som laddades upp, vilket sällan hjälper användare förstå dess motiv.

Det finns även bilder som helt saknar alt-texter, exempelvis den stora bilden på startsidan.

Bild av text

Startsidan inleds med ett budskap som är inlagt som bild av text. Det är många hjälpmedelsanvändare som därför inte kan ta del av den texten, exempelvis användare med grav dyslexi.

Även andra rubriker är inlagda som bild av text, till exempel rubrikerna ”Riksdagsval 2014” och ”Kultur inte till salu”:

Använd inte enbart färg som informationsbärare

Länkarna skiljer sig enbart genom den röda färgen från annan text, vilket gör dem svåra att upptäcka för personer med nedsatt färgseende:

Jonas Sjöstedts blogg

Felhantering

Felen visas vid fälten där de har uppstått, men det saknas ett samlat felmeddelande ovanför formuläret. Dessutom är det inte helt tydligt vilket fält som felmeddelandena tillhör eftersom de är placerade precis mellan två formulärobjekt:

Fler tillgänglighetsproblem

Artikelsidorna presenterar en vägg av text som saknar rubriker, struktur och bilder. Radlängderna är dessutom för långa och språket är komplicerat. De inbjuder knappast någon användare till läsning, vilket i synnerhet drabbar personer med nedsatt

läsförmåga. Exemplet nedan är från sidan ”Partiprogram” (http://www.vansterpartiet.se/material/partiprogram):

Hem | Vänsterpartiet | Vår politik | Medlem | Press | Talande webb

Det sexualiserade våld som utövas av män mot kvinnor och barn över hela världen, liksom våld mot homosexuella, återspeglar och upprätthåller den manliga maktstrukturen. Våldet mot kvinnor och barn exploateras av porrindustrin, som blivit en vinstgivande kapitalistisk storindustri. Människohandel inom och över nationsgränser växer i omfattning.

Porrindustrins bildflöde förmedlar förakt och manlig dominans. Pornografi och prostitution är besläktade fenomen. De blottlägger båda grundläggande strukturer i samhället som ytterst handlar om ojämna maktrelationer mellan könen. Kriminaliseringen av könsköparna kan inte ensamt utrota prostitutionen, men samhället markerar sin syn på könsköp.

Historiska, ekonomiska, sociala och politiska faktorer bestämmer hur kvinnoförtrycket konkret yttrar sig i olika samhällen och vid skilda tidpunkter. Dessa skillnader är stora och betydelsefulla, men förändrar inte patriarkatets generella karaktär.

Mäns överordning och kvinnors underordning är ingen naturlag. Kampen för kvinnors rättigheter har givit viktiga resultat. Feminismen ger argument och redskap för den särskilda kvinnokamp som måste föras för att patriarkatets makt skall kunna brytas. Denna kamp förs inom politiken och arbetslivet, men också i privatlivet.

Ett grundläggande ekologiskt förhållningssätt

De två maktstrukturerna kön och klass beskriver människors relationer till varandra. Men vi måste förhålla oss till den materia som finns runt omkring oss och som vi är helt beroende av – vår planet. Kampen för en rättvis fördelning av naturresurser handlar om rättvisa och solidaritet och är därför sammankopplad med köns– och klassaspekterna. Vi människor lever på en planet med begränsade naturresurser, vilket sätter ramar för vårt handlande. Graden av vår påverkan på naturen bestäms delvis av våra kunskaper och den tekniska utvecklingen, men vi kan inte överskrida ekosystemets bärkraft. Då drabbar det oss själva, kommande generationer och andra arter.

Tillgången till ren luft, rent vatten och sund mat är livsviktig. Mänskligheten är en del av naturen, men inte en förutsättning för naturen. Vi är beroende av naturens resurser, dess artrikedom och dess olika kretslopp. Den biologiska mångfalden är ovärderlig för allt liv på jorden. Genom att värna naturens och de ekologiska kretsloppen kan människorna underhålla och utveckla sina egna livsbetingelser. Vi har ett ansvar för att vår verksamhet inte leder till utrotning av arter.

De utsläpp av växthusgaser som vi människor ger upphov till kan, om inget görs, leda till globala katastrofer. En stigande medeltemperatur på jorden kan ge effekter som blir svåra eller kanske omöjliga att stoppa när temperaturen väl passerat en viss nivå. En högre temperatur orsakar i sig förändringar som i sin tur leder till ännu högre temperaturer och processen rullar sedan på med idag oöverblickbara följder. Det är människans verksamhet som orsakat och orsakar klimatförändringen och det vilar därför på människan att försöka lösa problemet. Det kräver dock att snabba och kraftfulla insatser sätts in.

Länder, regioner och individer måste hålla sig inom ett rättvist miljöutrymme, det vill säga den mängd resurser som vi kan använda utan att tvinga andra människor att använda sig av en mindre mängd resurser, nu eller i framtiden. Miljöutrymmet är inte statiskt. Det kan minskas ytterligare genom rovdrift och miljöförstöring, men också ökas genom mer miljövänliga produktionsmetoder.

Om alla människor i världen konsumerade på samma sätt som människorna i den rika delen av världen, skulle det krävas ytterligare ett antal jordklot för att försörja oss. Samhällets resursanvändning måste därför anpassas till ett rättvist miljöutrymme. Rika konsumerar mycket mer resurser än fattiga. Ny teknik och användning av ekologiskt förnyelsebara produkter kan möjliggöra en omställning till ett mer hållbart samhälle. Men de som förbrukar mest måste också ställa om mest, så att fördelningen av jordens resurser blir mer rättvis. Detta gäller både i Sverige och på ett globalt plan. Jorden är vårt gemensamma arv och ska också förvaltas gemensamt.

Begreppet rättvist miljöutrymme innefattar även en rättvis fördelning mellan kvinnor och män. Män konsumerar idag mycket mer resurser än kvinnor. Av jordens fattigaste, och därmed de som har tillgång till minst resurser, är 70 procent kvinnor. Männen som grupp måste därför i minska sin resursförbrukning för att möjliggöra för kvinnor att öka sin förbrukning.

För att komma tillrätta med den samtida miljöproblematiken räcker det inte med att vi ser till dagens skeva konsumtionsmönster och däri söker lösningar genom en annorlunda fördelning. Det destruktiva förhållande där naturen inte framstår som något vi är en del av, utan där vårt förhållningssätt till våra egna livsbetingelser uttrycks som relationer mellan varor, måste brytas.

En omvälvande förändring i vårt förhållningssätt till naturen kräver en grundläggande och frigörande omvandling av det sociala och ekonomiska livet. Utan en sådan omvandling riskerar talet om en hållbar utveckling att bli en tom fras. Den ekonomiska tillväxten måste underställas en utveckling som är ekologiskt hållbar, vilket inte kan ske inom ramen för en kapitalistisk ekonomi. Frågan om tillväxt måste kombineras med frågan om vad samhället ska använda tillväxten till och på vilket sätt tillväxten skapas. En jakt på produktionsökningar kan i sig aldrig vara ett självändamål. En tillväxt som sker i kombination med effektiviseringar och begränsade naturresursuttag är ett samhälle att sträva mot. I annat fall riskerar vi en utarmning av den biologiska mångfalden och ett hot mot människans framtid.

Bilaga 1:
Beskrivning av tester och bedömningskriterier

Test 1, Rubriker
WCAG 2.0 punkt 1.3.1 (nivå A)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- H42: Using h1-h6 to identify headings
- F2: Failure of Success Criterion 1.3.1 due to using changes in text presentation to convey information without using the appropriate markup or text

Vi kontrollerar att alla texter som fungerar som rubriker för en seende användare också har kodats med html-elementen för rubriker. Vi kontrollerar även att rubrikerna följer en logisk ordning, exempelvis att en h1-rubrik inte följs av en h4-rubrik.

Undantag:

- Detta gäller inte för rubriker som används för att gruppera delar av formulär eftersom dessa normalt sett ska vara kodade med legend-element.
- Det gäller inte heller rubriker som används i sidhuvudet och menyn som kommer strukturellt före innehållet på sidan.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = Alla visuella rubriker är korrekt kodade och rubriknivåerna följer en logisk ordning. Vi accepterar enbart 1 undantag per 4 undersökta sidor.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Om mindre än 10 % av rubrikerna är felaktigt kodade (inte kodade med h-element) eller om vi hittar flera förekomster av rubriknivåer som inte följer en logisk ordning.
- **0 poäng** = Underkänd = Om mer än 10 % av rubrikerna är felaktigt kodade.

Test 2, Undertexter till video
WCAG 2.0 punkt 1.2.2 (nivå A)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- G87: Providing closed captions
- F75: Failure of Success Criterion 1.2.2 by providing synchronized media without captions when the synchronized media presents more information than is presented on the page

Vi har kontrollerat att videoklippen på webbplatsen erbjuder en möjlighet att visa svenska undertexter. När webbplatserna haft många filmer har vi strävat efter att kontrollera minst en kortare och en längre film, exempelvis en reklamfilm och en föreläsning.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänt = Alla kontrollerade filmer har synliga undertexter på svenska, erbjuder möjligheten att slå på undertexter eller har en tydlig koppling till var informationen som förmedlas i filmen finns tillgänglig i text.

- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Vissa filmer erbjuder undertexter eller har en tydlig koppling till samma innehåll i text, men det finns undantag som saknar detta.

- **0 poäng** = Underkänd = De kontrollerade videoklippen erbjuder inga undertexter och det saknas en tydlig koppling till samma innehåll i text.

Test 3, Tangentbordsnavigation
WCAG 2.0 punkt 2.1.1 (nivå A)
WCAG 2.0 punkt 2.4.7 (nivå AA)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- G202: Ensuring keyboard control for all functionality

- F54: Failure of Success Criterion 2.1.1 due to using only pointing-device-specific event handlers (including gesture) for a function

- C15: Using CSS to change the presentation of a user interface component when it receives focus

- F78: Failure of Success Criterion 2.4.7 due to styling element outlines and borders in a way that removes or renders non-visible the visual focus indicator

Vi kontrollerar att det går att nå samtliga länkar, knappar och kontroller genom att tabba med tangentbordet och att aktivera/styra de olika funktionerna med tangentbordet. Vi kontrollerar även att fokusmarkeringen är tydlig.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänt = Om alla länkar, knappar och andra objekt som användaren ska komma åt att använda går att nå och styra även med tangentbordet. Varje objekt som kan få fokus med tangentbordsnavigation framhävs också tydligt med mer än enbart webbläsarens framhävning.

- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Om användaren kan nå och styra allt med tangentbordet men det i vissa situationer krävs en längre navigationsväg, fler sidladdningar för att uppnå samma effekt eller om enbart webbläsarens egen framhävning används för att visa fokus.

- **0 poäng** = Underkänd = Om det finns delar som inte går att nå med tangentbordet eller delar av webbplatsens objekt helt saknar visuell fokusmarkering.

Test 4, Formulär
WCAG 2.0 punkt 3.3.2 (nivå A)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- H44: Using label elements to associate text labels with form controls
- H65: Using the title attribute to identify form controls when the label element cannot be used
- H71: Providing a description for groups of form controls using fieldset and legend elements

Vi kontrollerar att samtliga ledtexter (texter som beskriver vad du ska fylla i ett formulärsfält) är kodade med label-element och korrekt kopplade till respektive formulärsobjekt (textfält, lista, kryssruta osv.). Formulärsobjekt som inte har label-element eller andra likvärdiga element kopplade till sig ska ha en title-text som anger vad användaren ska välja/fylla i. Om det finns grupper med kontroller i ett formulär ska dessa grupperas med fieldset och ha en legend som beskriver gruppens syfte.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = Alla nödvändiga instruktioner som visuellt är associerade med formulärsobjekt i formuläret är också korrekt kopplade med exempelvis label-element till respektive formulärsobjekt.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Om de flesta formulärsobjekt är korrekta men 1-2 objekt per formulärssida saknar detta och bara har text i själva objektet.
- **0 poäng** = Underkänt = Om något formulärsobjekt helt saknar korrekt associerad text.

Test 5, Förstoring

WCAG 2.0 punkt 1.4.4 (nivå AA)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- G142: Using a technology that has commonly-available user agents that support zoom
- F69: Failure of Success Criterion 1.4.4 when resizing visually rendered text up to 200 percent causes the text, image or controls to be clipped, truncated or obscured

Vi kontrollerar att det går att zooma sidorna 200 % i Internet Explorer 9 utan att innehåll och funktioner går förlorade.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = Om alla sidor går att zomma 200 % utan att det uppstår problem med funktionaliteten eller blir svårt att läsa texten.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Om alla sidor går att zooma 200 % utan att det uppstår problem med funktionaliteten eller blir svårt att läsa texten men det blir scrollister i innehållet.
- **0 poäng** = Underkänd = Om ord inte går att läsa eller funktioner blir svåra att använda när innehållet zoomats 200 %.

Test 6, Kontraster

WCAG 2.0 punkt 1.4.3 (nivå AA)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- G18: Ensuring that a contrast ratio of at least 4.5:1 exists between text (and images of text) and background behind the text
- F24: Failure of Success Criterion 1.4.3, 1.4.6 and 1.4.8 due to specifying foreground colors without specifying background colors or vice versa

Vi kontrollerar kontrasterna på webbplatsens texter med hjälp av verktyget ”Color Contrast Analyser”. Kontrastvärdet ska vara minst 4,5:1.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = Alla texter vi kontrollerat har godkända kontraster mot bakgrunden.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = De flesta kontrasterna är godkända men det finns underkända kontraster på enstaka, mindre centrala texter.
- **0 poäng** = Underkänd = Många kontraster är underkända eller det finns ett fåtal underkända kontraster på viktiga objekt, exempelvis länkar.

Test 7, Alt-texter

WCAG 2.0 punkt 1.1.1 (nivå A)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- H37: Using alt attributes on img elements
- F65: Failure of Success Criterion 1.1.1 due to omitting the alt attribute or text alternative on img elements, area elements, and input elements of type "image"

Vi kontrollerar att bilder har alt-texter som förmedlar bildernas motiv, exempelvis för gravt synskadade användare med skärmläsare (hjälpmedel som omvandlar det som visas visuellt till tal via en talsyntes och/eller punktskrift via en punktskriftsdisplay).

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = Alla kontrollerade bilder har alt-texter och i mer än 90 % av fallen förmedlar alt-texterna bildens motiv.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = De flesta bilderna har alt-texter som förmedlar bildernas motiv.
- **0 poäng** = Underkänd = De flesta bilderna saknar alt-texter eller har alt-texter som inte förmedlar bildernas motiv.

Test 8, Bild av text

WCAG 2.0 punkt 1.4.5 (nivå AA)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- C22: Using CSS to control visual presentation of text

Vi kontrollerar att texten som förmedlas på webbplatsen inte är inlagd som bild, något som annars blir ett problem för sökmotorer och många hjälpmedelsanvändare.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = All text är inlagd som riktig text eller så finns bara enstaka undantag på texter som är inlagd som bild.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Det finns flera texter som är inlagda som bild, men det är inte på viktiga element som exempelvis rubriker.
- **0 poäng** = Underkänd = Vi har hittat flera förekomster av bild av text, även på viktiga objekt som exempelvis rubriker.

Test 9, Använd inte enbart färg som informationsbärare
WCAG 2.0 punkt 1.4.1 (nivå A)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- G182: Ensuring that additional visual cues are available when text color differences are used to convey information

Vi kontrollerar att inte enbart färg används för att visa vad som är länkar på sidan. Länkar ska förutom att ha en avvikande färg också ha något annat som visar att det är just länkar. Det kan vara understrykning, en ikon eller placeringen i ett område som tydligt kan identifieras som länkar även när sidan ses utan färg.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänt = Om alla länkar har något mer än färg som visar att det är länkar. Undantag gäller för webbplatsens meny.
- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Om länkar i innehållsytan alltid har något mer än färg som visar att det är länkar. Däremot kan länkar i högerspalt och sidfot bitvis enbart vara markerade med färg.
- **0 poäng** = Underkänd = Om länkar i innehållet bara skiljer sig med färg från vanlig text.

Test 10, Felhantering
WCAG 2.0 punkt 3.3.3 (nivå AA)

Vi baserar testet på följande tekniker och fel som W3C beskriver i samband med punkten i WCAG:

- Situation A: If a mandatory field contains no information:
  G83: Providing text descriptions to identify required fields that were not completed

Vi försöker skicka formulär där det finns obligatoriska fält utan att ha fyllt i dessa och kontrollerar att vi får tydliga felmeddelanden som refererar till de faktiska felen.

Bedömningar:

- **2 poäng** = Godkänd = Om vi hittar minst ett obligatoriskt fält och får ett tydligt felmeddelande överst i formuläret när vi försöker skicka utan att ha fyllt i det

obligatoriska fältet. Felmeddelandet ska referera till varje enskilt fält där det är fel, och varje felaktigt fält ska framhävas visuellt.

- **1 poäng** = Marginellt underkänd = Om vi hittar minst ett obligatoriskt fält och får ett felmeddelande när vi försöker skicka utan att ha fyllt i det obligatoriska fältet antingen vid respektive fält eller överst på sidan men inte både och.
- **0 poäng** = Underkänd = Om vi hittar minst ett obligatoriskt fält och inte får något tydligt felmeddelande varken överst i formuläret eller vid respektive fält när vi försöker skicka det utan att fylla i de obligatoriska fälten. Det är även underkänt om de felaktiga fälten enbart markeras visuellt utan felmeddelande.

Funka Nu AB

Funka startades som ett projekt inom handikapprörelsen och är idag marknadsledande inom området tillgänglighet med 80 % av Sveriges myndigheter som kunder. Sedan år 2000 är vi ett privatägt bolag och vår nära relation till handikapprörelsen innebär en unik kvalitetskontroll som ofta resulterar i olika forskningsprojekt. Vi har kontor i Stockholm, Oslo och Madrid och är en av grundarna till den internationella branschorganisationen för tillgänglighetsexperter, IAAP.

Funka arbetar med tillgänglighet vad gäller information, webb och IT i alla tänkbara format, digitala gränssnitt, appar och automater. Vi har även en verksamhetsdel som fokuserar på tillgänglighet i byggd miljö, orientering, akustik och bemötandefrågor.

Genom förtroendeuppdrag och standardiseringsarbete sätter Funkas arbete normer för utveckling och analys samt utformning av krav vad gäller tillgänglighet. På uppdrag av EU-kommissionen har vi bland annat utarbetat metodik och mätt status på webbtillgänglighet i samtliga EUs medlemsländer plus Norge, USA, Kanada och Australien. Vi finns representerade i regeringens Användningsforum, Standard Norge, Svensk Standard och Mandat 376, som på uppdrag av EU-kommissionen tagit fram gemensamma krav på tillgänglighet vid offentlig upphandling i EN 301 549.

Funka har på uppdrag av W3C genomfört den auktoriserade översättningen av WCAG 2.0 till svenska. Vi har drivit fram rekommendationer kring snabbkommandon och ikoner. Våra konsulter var med och tog fram Handikappombudsmannens riktlinjer för en tillgänglig statsförvaltning.

Funka är EPiServer Solution Partner, Microsoft Partner och Adobe Certified Training Provider. Vi står bakom Funkaportalen, en mötesplats för funktionshinderfrågor.

Bolagsfakta
Styrelsens säte: Stockholm
Styrelsen består av: Jan Friedman (ordförande),
Lennart Engelhardt och Mats Wennberg.
Antal anställda: 2014: 32
Omsättning 2013: 30 MSEK

Kontaktinformation

Funka Nu AB
Döbelnsgatan 21
111 40 Stockholm

Tel: 08-555 770 60

Fax: 08-551 132 36

E-post: kontakt@funkanu.se

Webb: www.funkanu.se

Funka Nu.